УДК 336.71:341.3
JEL F51, G21, G28
DOI: https://doi.org/10.32782/2786-8273/2026-15-25

Ревак І.О.
доктор економічних наук, професор,
завідувач науково-дослідної лабораторії права,
безпекознавства та OSINT-досліджень,
Львівський державний університет внутрішніх справ
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1755-2947
Iryna Revak
Lviv State University of Internal Affairs

Підхомний О.М.
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2642-8657
Oleg Pidkhomnyi
Ivan Franko National University of Lviv

Мельник С.І.
доктор економічних наук, професор,
завідувач відділення аспірантури (ад'юнктури) і докторантури,
Львівський державний університет внутрішніх справ
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3782-5973
Stepan Melnyk
Lviv State University of Internal Affairs

РОЛЬ БАНКІВ У ВИЯВЛЕННІ ТА ЗАПОБІГАННІ ОБХОДУ САНКЦІЙ: ВЗАЄМОДІЯ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

THE ROLE OF BANKS IN DETECTING AND PREVENTING SANCTIONS EVASION: COOPERATION WITH PUBLIC AUTHORITIES IN UKRAINE AND FOREIGN COUNTRIES

Анотація. *У статті досліджено роль банків у виявленні та запобіганні обходу санкцій, а також правові й організаційні механізми їхньої взаємодії з державними органами в Україні та зарубіжних країнах. Проаналізовано практики Великої Британії, Німеччини, Франції та Італії щодо організації санкційного контролю, обміну інформацією, виявлення ризиків і реагування на ознаки порушень. Український досвід розглянуто з урахуванням вимог постанови НБУ № 65 та судової практики. Визначено проблеми, пов'язані з неповнотою клієнтських даних, обмеженнями автоматизованої перевірки операцій і приховуванням зв'язків із підсанкційними особами. Запропоновано узагальнену модель взаємодії банків і державних органів, наукова новизна якої полягає в узгодженні змін у структурі власності, контролі та платіжних потоках із процедурами повідомлення, перевірки інформації й реагування на виявлені ризики. Обґрунтовано напрями вдосконалення української практики та визначено критерії оцінювання ефективності такої взаємодії.*

Ключові слова: *фінансові санкції, обхід санкцій, банківський санкційний контроль, взаємодія банків і державних органів, фінансовий моніторинг, міжвідомчий обмін інформацією, санкційна політика.*

Abstract. Introduction. *The effectiveness of sanctions depends not only on the introduction of restrictive measures but also on their proper implementation and the prevention of attempts to circumvent them. Banks identify designated persons, screen financial transactions and detect suspicious relationships. Their capacity to perform these functions depends on customer information, reliable screening systems and cooperation with competent public authorities.* ***Purpose.*** *This article examines the role of banks in detecting and preventing sanctions evasion, compares the legal and institutional mechanisms of cooperation between banks and public authorities in Ukraine, the United Kingdom, Germany, France and Italy, and identifies opportunities to improve Ukrainian practice.* ***Methods.*** *The research applies the systems approach, formal legal analysis, comparative legal analysis, and methods of analysis and synthesis. Institutional mandates, reporting grounds and recipients, information processing and responses are compared using legislation, official guidance and documented cases.* ***Results.*** *The countries examined combine bank-level sanctions controls with supervision, financial intelligence and law enforcement. Ukraine's framework is assessed with reference to National Bank Resolution No. 65 and judicial practice. The proposed model connects dependencies between changes in ownership, control and payment relationships with reporting, verification and response procedures. This coordination constitutes the model's novelty. Incomplete customer data, screening deficiencies and intermediary relationships are*

© Ревак І.О., Підхомний О.М., Мельник С.І., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

distinguished from confirmed sanctions violations. ***Conclusion.*** *The article proposes improving information exchange between banks and competent public authorities, strengthening analysis of related transactions, updating methodological guidance and developing indicators of information completeness, timeliness and legally appropriate responses. Legislative changes should address demonstrated gaps. Feedback on verified findings should inform control procedures. The model synthesises the country experiences examined; its practical effectiveness requires empirical assessment.*

Keywords: *financial sanctions, sanctions evasion, bank sanctions screening, cooperation between banks and public authorities, financial monitoring, interagency information exchange, sanctions policy.*

Постановка проблеми. Застосування санкцій як інструменту обмеження фінансових та економічних можливостей держави-агресора потребує не лише запровадження відповідних обмежень, а й забезпечення їх належного виконання та виявлення спроб обходу. Практична реалізація санкційної політики значною мірою залежить від спроможності фінансових установ своєчасно ідентифікувати ризикові операції, встановлювати зв'язки між клієнтами, контрагентами та підсанкційними особами, а також виявляти ознаки використання посередників, корпоративних структур і транскордонних розрахунків для приховування фактичних учасників або призначення операцій. У цьому контексті банки посідають особливе місце, оскільки поєднують обов'язок виконувати встановлені санкційні обмеження з можливістю виявляти підозрілі фінансові операції та повідомляти про них уповноважені державні органи.

Водночас виявлення ознак обходу санкцій не обмежується перевіркою відповідності клієнтів санкційним спискам. Воно може потребувати аналізу складних корпоративних зв'язків, ланцюгів постачання, транскордонних платежів і діяльності посередників, які використовуються для приховування реальних бенефіціарів або кінцевого призначення товарів і коштів. Виявлення таких схем актуалізує питання організації взаємодії банків із державними органами, зокрема порядку передавання та аналітичного опрацювання інформації, швидкого реагування на виявлені ризики, поширення відомостей про типові способи обходу санкцій серед фінансових установ. У зв'язку з цим наукова проблема полягає у визначенні правових та організаційних механізмів участі банків у виявленні й запобіганні обходу санкцій, з'ясуванні особливостей їхньої взаємодії з державними органами в Україні та зарубіжних країнах і встановленні практик, які можуть бути адаптовані до українських умов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. С.С. Винник досліджував інституційну роль банків, регуляторні та наглядові функції НБУ, інформаційну асиметрію, міжвідомчу координацію й можливості імплементації зарубіжних моделей санкційного контролю в Україні [3; 4]. Л. М. Акімова та О. О. Акімов розглядають уникнення блокування активів, блокчейн-аналітику й взаємодію регуляторів з учасниками ринку віртуальних активів [1]. Ю. Найдон та співавтори аналізують українську судову практику 2018-2025 років щодо схем обходу санкцій, замаскованих під приватно-правові правочини [23].

К. Пантазату та співавтори досліджують участь недержавних суб'єктів у виявленні економічних правопорушень, обов'язкове повідомлення та захист прав осіб [25]. С. Кім і С. Ян оцінюють застосування обробки природної мови для підвищення точності санкційного скринінгу й співвідношення справжніх і хибних збігів [21]. Водночас подальшого дослідження потребує узгодження аналізу фінансових зв'язків із процедурами передавання, перевірки та використання інформації компетентними органами.

Мета статті полягає у комплексному дослідженні ролі банків у виявленні та запобіганні обходу санкцій, аналізі механізмів їхньої взаємодії з державними органами в Україні та зарубіжних країнах, розробленні узагальненої моделі й визначенні можливостей адаптації зарубіжного досвіду до українських реалій.

Методи дослідження. Системний метод використано для розгляду банківського контролю як складової міжвідомчої взаємодії, формально-юридичний – для аналізу регулювання, порівняльно-правовий – для зіставлення інституційних моделей. Аналіз і синтез застосовано до нормативних актів, офіційних настанов, звітів та правозастосовних прикладів. Країни зіставлено за компетенцією органів, підставами й адресатами повідомлень, опрацюванням інформації та реагуванням. Добір прикладів є цільовим і не дає підстав статистично ранжувати країни за результативністю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення зарубіжного досвіду дає змогу з'ясувати організаційні та інформаційні механізми санкційного контролю й можливості їх адаптації. В Україні їх вихідною основою є Закон «Про санкції» [7] та Положення про реалізацію спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), затверджене постановою Правління НБУ від 11 травня 2023 року № 65 [6].

Положення № 65 передбачає аналіз доступних відомостей про учасників операцій, структуру власності, управління й зв'язки із санкційними особами та документування результатів перевірки. Пункт 13 забороняє операції, які порушують або можуть сприяти порушенню чи уникненню санкційних обмежень. Пункт 50 установлює щомісячне подання банками інформації до НБУ про реалізацію персональних санкцій не пізніше п'ятого робочого дня наступного місяця [6].

Повідомлення Держфінмоніторингу про підозрілі операції здійснюються за Законом № 361-IX [5] і не замінюють санкційної звітності НБУ. Блокування за санкційною підставою та зупинення підозрілої операції мають різні правові підстави, строки й компетенції. Тому вдосконалення взаємодії має спиратися на узгодження чинних процедур, а потреба в додаткових обов'язках – на виявлені прогалини.

Український приклад обходу блокування активів наведено в повідомленні Верховного Суду про постанову КГС ВС від 31 березня 2026 року у справі № 910/11526/24: послідовне відчуження спеціального дозволу на користування надрами між пов'язаними товариствами було спрямоване на уникнення санкційних обмежень [2]. Приклад обґрунтовує перевірку зв'язків, фактичного контролю та послідовності правочинів; оприлюднений матеріал не засвідчує, що схему виявив саме банк.

У Великій Британії Управління з реалізації фінансових санкцій (Office of Financial Sanctions Implementation, OFSI) поєднує контроль виконання обмежень, інформаційний обмін і взаємодію з правоохоронними органами [24]. Фінансові установи повідомляють OFSI про підсанкційних осіб та підозрювані порушення за наявності встановлених підстав [28]. Управління з фінансового нагляду (Financial Conduct Authority, FCA) контролює належність систем комплаєнсу. Публічно-приватна взаємодія через JMLIT сприяє поширенню типологій та індикаторів ризику [24].

У 2024 році FCA оштрафувало Starling Bank на 28,96 млн фунтів стерлінгів за недоліки контролю та порушення обмеження на відкриття рахунків клієнтам високого ризику. З 2017 року автоматизована система перевіряла клієнтів лише за частиною санкційного списку [17]. У січні 2026 року OFSI оприлюднило штраф Bank of Scotland у 160 тис. фунтів за порушення фінансових санкцій. Серед причин – недоліки перевірки варіантів імені, внутрішньої ескалації й навчання персоналу [26].

Обидва випадки засвідчують значення якості даних, опрацювання сигналів і своєчасного повідомлення органів. Водночас порушення банківських вимог не доводять навмисного обходу санкцій клієнтами. Британські санкції поширюються на дії в межах країни та на її громадян і юридичних осіб за кордоном [28]; для України практичний інтерес становить узгодження внутрішнього контролю із зовнішнім реагуванням.

Правову основу діяльності німецьких банків становлять санкційні регламенти ЄС та Закон про зовнішню торгівлю та платежі [8]. Deutsche Bundesbank відповідає за санкції щодо коштів і фінансової допомоги, роз'яснює заморожування та інформаційні обов'язки [19]. BaFin здійснює нагляд, зокрема у сфері протидії відмиванню коштів [18]. Центральне управління з виконання санкцій (ZfS) виявляє активи підсанкційних осіб [29], а BAFA відповідає за обмеження щодо товарів, економічних ресурсів та визначених послуг [16].

У річному звіті BaFin за 2022 рік описано відокремлення VTB Bank (Europe) SE від підсанкційного власника: обмеження прав голосу, їх передавання довірчому управителю за судовим рішенням і заборону переміщення активів на користь групи VTB [20]. Натомість заходи BaFin щодо Deutsche Bank, оприлюднені 4 листопада 2022 року, стосувалися протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму [10]; їх не слід подавати як установлений обхід санкцій.

Програма санкційного комплаєнсу Deutsche Bank передбачає перевірку клієнтів і транзакцій. За повідомленням Reuters від 17 квітня 2026 року, банк інформував наглядові органи про можливе порушення обмеження депозитів російських клієнтів у 100 тис. євро [15]. Відомості стосуються внутрішнього виявлення ризику, а не остаточного встановлення правопорушення. Для України цей досвід важливий щодо повідомлення про потенційні порушення й належного регуляторного реагування.

Французький досвід поєднує координацію казначейства й пруденційного нагляду з нормативно визначеними обов'язками банків. Грошово-фінансовий кодекс регулює внутрішні процедури й повідомлення про операції, спрямовані на обхід заморожування активів [11]. Генеральне управління казначейства (DG Trésor) реалізує фінансові санкції, надає роз'яснення й дозволи та приймає повідомлення [27]. Управління пруденційного контролю та врегулювання (ACPR) перевіряє процедури банків і спільно з DG Trésor розробляє настанови [22].

Служба фінансової розвідки Tracfin аналізує повідомлення про підозрілі операції. Цей канал відрізняється від інформування DG Trésor про виконане заморожування чи можливий обхід: за відповідних підстав потрібні обидва повідомлення [22]. Таке розмежування відображене й у роз'ясненнях митної адміністрації для підконтрольних їй професійних учасників. Для банків визначальними є застосовні норми та спільні настанови DG Trésor і ACPR.

Рішення ACPR від 19 червня 2025 року щодо Delubac & Cie передбачало догану та штраф 600 тис. євро за сукупність недоліків протидії відмиванню коштів і заморожування активів. Неповнота даних про пов'язаних осіб та поріг перевірки у 1 000 євро призвели до відсутності фільтрування 5 500 валютних і 60 000 SEPA-переказів у 2020-2022 роках [9]. Це не доводить їх здійснення на користь підсанкційних осіб, але засвідчує ризики недостатнього охоплення контролем.

Італійська модель поєднує регламенти ЄС із декретами № 109/2007 щодо заморожування активів, № 231/2007 у сфері протидії відмиванню коштів та № 211/2025 щодо відповідальності за порушення обмежувальних заходів [14]. Банки повідомляють про заморожені активи та окремо – про підозрілі операції. Спеціальна звітність щодо депозитів російських і білоруських суб'єктів та визначених транскордонних переказів доповнює інформацію про фінансові потоки [13].

Комітет фінансової безпеки (CSF) координує застосування санкцій; підрозділ фінансової розвідки UIF одержує інформацію про заморожені активи, аналізує підозрілі операції та передає результати компетентним органам [14]. Банк Італії здійснює нагляд, Guardia di Finanza бере участь у контролі та розслідуваннях. Повідомлення Банку Італії від 7 вересня 2026 року акцентує на перевірці клієнтів, переказів коштів і криптоактивів та налаштуванні автоматизованих систем відповідно до настанов Європейського банківського управління [12].

За звітом UIF за 2024 рік одержано 1 243 повідомлення про підозрілі операції, потенційно пов'язані з обходом санкцій щодо росії. Описано рух коштів російського походження через кореспондентський рахунок італійського посередника в іноземному банку до компаній Центральної Азії, а далі – на європейські криптовалютні платформи [30, с. 29]. Це відомості про ризик, а не число доведених порушень; їх значення полягає в аналізі послідовних переказів і зв'язків посередників.

Порівняння досвіду досліджених країн засвідчує спільність санкційних, наглядових, розвідувальних і правоохоронних функцій за різного розподілу повноважень. За критерієм повідомлення британська модель вирізняється каналом OFSI, німецька – предметним розподілом адресатів, французька – узгодженими настановами DG Trésor та ACPR, італійська – поєднанням санкційної звітності з аналітикою UIF. В Україні вже діють звітність НБУ й окремий канал фінансового моніторингу. Опрацювання інформації та реагування доцільно оцінювати за повнотою перевірки, належ-

ністю адресата й використанням результатів, а не лише кількістю повідомлень. За результатами синтезу зарубіжного й українського досвіду запропоновано узагальнену модель (рис. 1).

Фінансовий рівень охоплює власність, контроль, посередників і платежі та залежності між їх змінами. Інституційний рівень відображає узгодженість повідомлення, перевірки, реагування й зворотного зв'язку. Наукова новизна полягає у співвіднесенні цих залежностей: зміна власника аналізується разом зі збереженням контролю та новим маршрутом платежів, а виявлений сигнал – із компетенцією органу й правовою підставою реагування.

Модель дає змогу досліджувати розриви між виявленням фінансового зв'язку та його належним опрацюванням: неповноту доказової інформації, помилкового адресата або відсутність використання перевірених результатів для уточнення процедур. Практичне застосування передбачає документування учасників, послідовності операцій, джерел і рівня підтвердження відомостей. Оприлюднені приклади пояснюють логіку моделі.

Пріоритетними напрямами вдосконалення національної системи санкційного контролю вважаємо:

1. Удосконалення міжвідомчої взаємодії шляхом узгодження складу, адресатів і порядку уточнення інформації між банками, НБУ, Держфінмоніторингом і правоохоронними органами.

2. Уточнення нормативного регулювання за умови виявлення прогалин, із розмежуванням санкційної звітності, повідомлень про підозрілі операції та ознаки обходу санкцій.

3. Посилення аналітичної спроможності банків щодо пов'язаних операцій, посередників, компаній третіх країн і збереження контролю після переоформлення активів.

4. Оновлення методичних рекомендацій з урахуванням української судової практики, зарубіжних типологій та правомірного зворотного зв'язку від компетентних органів.

5. Оцінювання повноти повідомлень, часу їх передавання, відповідності реагування правовій підставі та використання перевірених результатів. Частку підтверджених сигналів слід зіставляти з ризиком пропуску релевантних операцій.

Зазначені напрями орієнтовані на вдосконалення наявних механізмів з урахуванням національного регулювання та інституційних повноважень, а не автоматичне перенесення зарубіжних моделей.

Висновки. У статті досліджено роль банків у виявленні та запобіганні обходу санкцій, а також правові й організаційні механізми їхньої взаємодії з державними органами в Україні та зарубіжних країнах. Проведений аналіз дає змогу сформулювати такі висновки.

1. Банки є важливими учасниками реалізації санкційної політики, оскільки забезпечують виконання встановлених обмежень, перевірку клієнтів і фінансових операцій, виявлення ризикових зв'язків та передавання відповідної інформації компетентним органам. Водночас ефективність їхньої діяльності залежить не лише від внутрішніх процедур контролю, а й від якості міжвідомчої взаємодії.

2. Аналіз практики Великої Британії, Німеччини, Франції та Італії засвідчив, що реалізація фінансо-

Рис. 1. Узагальнена модель взаємодії банків і державних органів у виявленні та запобіганні обходу санкцій

Джерело: сформовано авторами за результатами порівняльного аналізу

вих санкцій ґрунтується на поєднанні банківського контролю, державного нагляду, фінансової розвідки та правоохоронної діяльності. Відмінності між дослідженими моделями стосуються передусім розподілу повноважень і організації інформаційного обміну. Водночас наявні матеріали не дають достатніх підстав для висновку про перевагу певної національної моделі за критерієм ефективності.

3. Розглянуті практичні приклади підтверджують значення належного санкційного скринінгу, повноти інформації про клієнтів і пов'язаних осіб та перевірки фінансових операцій. Виявлені недоліки внутрішнього контролю можуть створювати передумови для порушення санкційних обмежень, однак не є самостійним доказом фактичного обходу санкцій. Окремого значення набуває аналіз транскордонних фінансових потоків, діяльності посередників і компаній третіх країн.

4. Порівняння зарубіжного досвіду з українською практикою дає підстави зосередити увагу на вдосконаленні наявних механізмів взаємодії банків із державними органами. Запропонована модель пов'язує залежності між змінами фінансових зв'язків з узгодженістю інституційних процедур. Пріоритетними напрямами є уточнення процедур обміну інформацією про можливий обхід санкцій, посилення аналітичних можливостей банків, актуалізація методичних рекомендацій та розвиток критеріїв оцінювання санкційного контролю. Потреба в додатковому законодавчому регулюванні має визначатися за результатами аналізу конкретних прогалин у чинних нормах і практиці їх застосування.

Отже, результативність протидії обходу санкцій залежить від узгодженості дій банків і компетентних державних органів, якості фінансової інформації та своєчасності реагування на виявлені ризики. Подальші дослідження доцільно спрямувати на емпіричне оцінювання моделі за знеособленими даними про повідомлення, строки та результати реагування в Україні з дотриманням банківської таємниці й захисту інформації.

Бібліографічний список:

1. Акімова Л. М., Акімов О. О. Заходи боротьби з ухиленням від санкцій на ринку віртуальних активів. *Digital economy and economic security*. 2025. № 6 (21). С. 271–278. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.21-39.

2. Верховний Суд. Правочини, вчинені всупереч санкціям і з метою обходу блокування активів, є нікчемними, а все одержане за ними може бути стягнуто в дохід держави – КГС ВС. 22.05.2026. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/2033575/

3. Винник С. С. Інституційна роль банків у трансформації фінансових потоків в умовах санкційного режиму. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2026. № 1. С. 4–13. DOI: https://doi.org/10.32782/2311-844X/2026-1-1.

4. Винник С. С. Трансформація санкційної політики банків у глобальному середовищі та особливості її імплементації в Україні. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2026. № 28. С. 21–26. DOI: https://doi.org/10.32782/2708-0366/2026.28.2.

5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text

6. Про затвердження Положення про реалізацію спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) : постанова Правління Національного банку України від 11.05.2023 № 65. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-23#Text

7. Про санкції : Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text

8. Außenwirtschaftsgesetz. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/awg_2013/.

9. Autorité de contrôle prudentiel et de résolution. Banque Delubac & Cie : décision de la Commission des sanctions, procédure n° 2024-02. 19.06.2025. URL: https://acpr.banque-france.fr/system/files/2025-06/20250626_Decision_Delubac_vf.pdf.

10. BaFin ordnet Maßnahmen gegenüber Deutsche Bank AG an. 04.11.2022. URL: https://bafin.de/SharedDocs/Veroeffentlichungen/DE/Massnahmen/60b_KWG_84_WpIG_und_57_GwG/meldung_2022_11_04_Deutsche_Bank_57_GWG.html.

11. Code monétaire et financier. Редакція від 29.04.2026. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006072026/LEGISCTA000006153845/2026-04-29.

12. Comunicazione in materia di procedure per garantire il rispetto delle misure restrittive dell'Unione europea e nazionali. 07.09.2026. URL: https://www.bancaditalia.it/compiti/supervisione-normativa-antiriciclaggio/comunicazioni/20260907-procedure-misure-restrittive/index.html?dotcache=refresh.

13. Comunicazioni Russia e Bielorussia. URL: https://uif.bancaditalia.it/adempimenti-operatori/rilevazione-depositi-russi-e-bielorussi/index.html.

14. Comunicazioni sanzioni finanziarie. URL: https://uif.bancaditalia.it/adempimenti-operatori/contrasto/?dotcache=refresh.

15. Deutsche Bank notifies supervisors of possible Russia sanctions breach. URL: https://www.reuters.com/business/finance/deutsche-bank-notifies-supervisors-possible-russia-sanctions-breach-source-says-2026-04-17/.

16. Embargos. Zuständige Behörden im Sinne der EU-Sanktionsverordnungen in Deutschland. 19.06.2025. URL: https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Artikel/Aussenwirtschaft/embargos-aussenwirtschaftsrecht.html.

17. FCA fines Starling Bank £29m for failings in their financial crime systems and controls. URL: https://www.fca.org.uk/news/press-releases/fca-fines-starling-bank-failings-financial-crime-systems-and-controls.

18. Gesetz über das Aufspüren von Gewinnen aus schweren Straftaten (Geldwäschegesetz). URL: https://www.gesetze-im-internet.de/gwg_2017/index.html#BJNR182210017BJNE007901128.

19. Guidance notes on compliance with financial sanctions. Last updated: June 2024. URL: https://www.bundesbank.de/resource/blob/874276/d3ae4ffd97f21772b01d825c56695da8/472B63F073F071307366337C94F8C870/merkblatt-einhaltung-data.pdf.

20. Jahresbericht 2022 der Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht. URL: https://www.bafin.de/SharedDocs/Downloads/DE/Jahresbericht/dl_jb_2022.pdf?__blob=publicationFile&v=3.

21. Kim S., Yang S. Accuracy improvement in financial sanction screening: is natural language processing the solution? *Frontiers in Artificial Intelligence*. 2024. Vol. 7. P. 01-19. DOI: https://doi.org/10.3389/frai.2024.1374323.

22. Lignes directrices conjointes de la Direction générale du Trésor et de l'Autorité de contrôle prudentiel et de résolution sur la mise en œuvre des mesures de gel des avoirs. 16.03.2026. URL: https://acpr.banque-france.fr/fr/publications-et-statistiques/publications/lignes-directrices-conjointes-de-la-direction-generale-du-tresor-et-de-lautorite-de-controle.

23. Naidon Y., Naumiuk S., Horyslavskiy K., Peliukh O., Chernysh R. Sanctions circumvention via private-law instruments: Ukrainian courts and legislative reform. *Journal of Money Laundering Control.* 2026. Vol. 29 (2–3). P. 111–125. DOI: https://doi.org/10.1108/JMLC-11-2025-0205.

24. OFSI Annual Review 2024 to 2025: Effective Sanctions. URL: https://www.gov.uk/government/publications/ofsi-annual-review-2024-25-effective-sanctions/ofsi-annual-review-2024-25-effective-sanctions.

25. Pantazatou K., Kafteranis D., Finelli F. Participatory enforcement in combating economic crimes: Insights from tax offences, money laundering and sanctions evasion. *European Law Journal.* 2025. Vol. 31, Is.3. P. 153–176. DOI: https://doi.org/10.1111/eulj.70011.

26. Sanctions compliance in practice: lessons from OFSI's £160,000 Bank of Scotland penalty. URL: https://ofsi.blog.gov.uk/2026/02/23/sanctions-compliance-in-practice-lessons-from-ofsis-160000-bank-of-scotland-penalty/.

27. Sanctions économiques et financières. URL : https://www.tresor.economie.gouv.fr/services-aux-entreprises/sanctions-economiques?wpacode=32904.

28. UK financial sanctions general guidance. Updated 12 May 2026. URL: https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-general-guidance/uk-financial-sanctions-general-guidance.

29. Umsetzung der Russland-Sanktionen – Kurzüberblick. URL: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Standardartikel/Themen/Europa/Krieg-in-der-Ukraine/umsetzung-der-russland-sanktionen-kurzueberblick.html.

30. Unità di Informazione Finanziaria per l'Italia. Rapporto annuale 2024. URL: https://uif.bancaditalia.it/pubblicazioni/rapporto-annuale/2025/Rapporto-UIF-anno-2024.pdf.

References:

1. Akimova L. M., Akimov O. O. (2025) Zakhody borotby z ukhylennyam vid sanktsiy na rynku virtualnykh aktyviv [Measures to combat sanctions evasion in the virtual asset market]. *Digital economy and economic security*, vol. 6 (21), pp. 271–278. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.21-39 (in Ukrainian).

2. Verkhovnyi Sud (2026) Pravochyny, vchyneni vsuperech sanktsiiam i z metoiu obkhodu blokuvannia aktyviv, ye nikchemnymy, a vse oderzhane za nymy mozhe buty stiahnuto v dokhid derzhavy – KHS VS [Transactions contrary to sanctions and intended to circumvent asset blocking are void, and everything received may be recovered by the state: Commercial Cassation Court]. 22 May. Available at: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/2033575/ (in Ukrainian).

3. Vynnyk S. S. (2026) Instytutsiyna rol bankiv u transformatsiyi finansovykh potokiv v umovakh sanktsiynoho rezhymu [The Institutional Role of Banks in the Transformation of Financial Flows under a Sanctions Regime]. *Naukovyy visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya ekonomichna*, vol. 1, pp. 4-13. DOI: https://doi.org/10.32782/2311-844X/2026-1-1 (in Ukrainian).

4. Vynnyk S. S. (2026) Transformatsiya sanktsiynoyi polityky bankiv u hlobalnomu seredovyshchi ta osoblyvosti yiyi implementatsiyi v Ukrayini [Transformation of banking sanctions policy in the global environment and specific features of its implementation in Ukraine]. *Tavriyskyy naukovyy visnyk. Seriya: Ekonomika*, vol. 28, pp. 21-26. DOI: https://doi.org/10.32782/2708-0366/2026.28.2 (in Ukrainian).

5. Verkhovna Rada Ukrainy (2019) Pro zapobihannia ta protydiiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia [On preventing and combating money laundering, terrorist financing and financing of proliferation of weapons of mass destruction]. Law of 6 December 2019, no. 361-IX. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text (in Ukrainian).

6. Natsionalnyi bank Ukrainy (2023) Pro zatverdzhennia Polozhennia pro realizatsiiu spetsialnykh ekonomichnykh ta inshykh obmezhuvalnykh zakhodiv (sanktsii) [On approval of the Regulation on implementing special economic and other restrictive measures (sanctions)]. Resolution of 11 May 2023, no. 65. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-23#Text (in Ukrainian).

7. Verkhovna Rada Ukrainy (2014) Pro sanktsii [On sanctions]. Law of 14 August 2014, no. 1644-VII. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text (in Ukrainian).

8. Außenwirtschaftsgesetz [Foreign Trade and Payments Act]. Available at: https://www.gesetze-im-internet.de/awg_2013/ (in German).

9. Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (2025) Banque Delubac & Cie : décision de la Commission des sanctions, procédure n° 2024-02 [Banque Delubac & Cie: Sanctions Commission decision, procedure no. 2024-02]. Available at: https://acpr.banque-france.fr/system/files/2025-06/20250626_Decision_Delubac_vf.pdf (in French).

10. Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (2022) BaFin ordnet Maßnahmen gegenüber Deutsche Bank AG an [BaFin orders measures against Deutsche Bank AG]. Available at: https://bafin.de/SharedDocs/Veroeffentlichungen/DE/Massnahmen/60b_KWG_84_WpIG_und_57_GwG/meldung_2022_11_04_Deutsche_Bank_57_GWG.html (in German).

11. Code monétaire et financier [Monetary and Financial Code]. Available at: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006072026/LEGISCTA000006153845/2026-04-29 (in French).

12. Banca d'Italia (2026) Comunicazione in materia di procedure per garantire il rispetto delle misure restrittive dell'Unione europea e nazionali [Communication on procedures to ensure compliance with EU and national restrictive measures]. Available at: https://www.bancaditalia.it/compiti/supervisione-normativa-antiriciclaggio/comunicazioni/20260907-procedure-misure-restrittive/index.html?dotcache=refresh (in Italian).

13. Comunicazioni Russia e Bielorussia [Russia and Belarus reporting]. Available at: https://uif.bancaditalia.it/adempimenti-operatori/rilevazione-depositi-russi-e-bielorussi/index.html (in Italian).

14. Comunicazioni sanzioni finanziarie [Financial sanctions reporting]. Available at: https://uif.bancaditalia.it/adempimenti-operatori/contrasto/?dotcache=refresh (in Italian).

15. Deutsche Bank notifies supervisors of possible Russia sanctions breach. Available at: https://www.reuters.com/business/finance/deutsche-bank-notifies-supervisors-possible-russia-sanctions-breach-source-says-2026-04-17/.

16. Bundesministerium für Wirtschaft und Energie (2025) Embargos. Zuständige Behörden im Sinne der EU-Sanktionsverordnungen in Deutschland [Embargoes. Competent authorities under EU sanctions regulations in Germany]. Available at: https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Artikel/Aussenwirtschaft/embargos-aussenwirtschaftsrecht.html (in German).

17. FCA fines Starling Bank £29m for failings in their financial crime systems and controls. Available at: https://www.fca.org.uk/news/press-releases/fca-fines-starling-bank-failings-financial-crime-systems-and-controls.

18. Gesetz über das Aufspüren von Gewinnen aus schweren Straftaten (Geldwäschegesetz) [Act on detecting proceeds from serious crimes (Money Laundering Act)]. Available at: https://www.gesetze-im-internet.de/gwg_2017/index.html#BJNR182210017BJNE007901128 (in German).

19. Guidance notes on compliance with financial sanctions. Last updated: June 2024. Available at: https://www.bundesbank.de/resource/blob/874276/d3ae4ffd97f21772b01d825c56695da8/472B63F073F071307366337C94F8C870/merkblatt-einhaltung-data.pdf.

20. Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (2023) Jahresbericht 2022 der Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht [Annual report 2022 of the Federal Financial Supervisory Authority]. Available at: https://www.bafin.de/SharedDocs/Downloads/DE/Jahresbericht/dl_jb_2022.pdf?__blob=publicationFile&v=3 (in German).

21. Kim S., Yang S. (2024) Accuracy improvement in financial sanction screening: is natural language processing the solution? *Frontiers in Artificial Intelligence,* vol. 7, pp. 01-19. DOI: https://doi.org/10.3389/frai.2024.1374323.

22. Direction générale du Trésor, Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (2026) Lignes directrices conjointes de la Direction générale du Trésor et de l'Autorité de contrôle prudentiel et de résolution sur la mise en œuvre des mesures de gel des avoirs [Joint guidelines of the Directorate General of the Treasury and the Prudential Supervision and Resolution Authority on implementing asset-freezing measures]. Available at: https://acpr.banque-france.fr/fr/publications-et-statistiques/publications/lignes-directrices-conjointes-de-la-direction-generale-du-tresor-et-de-lautorite-de-controle (in French).

23. Naidon Y., Naumiuk S., Horyslavskiy K., Peliukh O., Chernysh R. (2026) Sanctions circumvention via private-law instruments: Ukrainian courts and legislative reform. *Journal of Money Laundering Control,* vol. 29 (2–3), pp. 111–125. DOI: https://doi.org/10.1108/JMLC-11-2025-0205.

24. OFSI Annual Review 2024 to 2025: Effective Sanctions. Available at: https://www.gov.uk/government/publications/ofsi-annual-review-2024-25-effective-sanctions/ofsi-annual-review-2024-25-effective-sanctions.

25. Pantazatou K., Kafteranis D., Finelli F. (2025) Participatory enforcement in combating economic crimes: Insights from tax offences, money laundering and sanctions evasion. *European Law Journal,* vol. 31(3), pp. 153-176. DOI: https://doi.org/10.1111/eulj.70011.

26. Sanctions compliance in practice: lessons from OFSI's £160,000 Bank of Scotland penalty. Available at: https://ofsi.blog.gov.uk/2026/02/23/sanctions-compliance-in-practice-lessons-from-ofsis-160000-bank-of-scotland-penalty/.

27. Sanctions économiques et financières [Economic and financial sanctions]. Available at: https://www.tresor.economie.gouv.fr/services-aux-entreprises/sanctions-economiques?wpacode=32904 (in French).

28. UK financial sanctions general guidance. Updated 12 May 2026. Available at: https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-general-guidance/uk-financial-sanctions-general-guidance.

29. Umsetzung der Russland-Sanktionen – Kurzüberblick [Implementation of sanctions on Russia: an overview]. Available at: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Standardartikel/Themen/Europa/Krieg-in-der-Ukraine/umsetzung-der-russland-sanktionen-kurzueberblick.html (in German).

30. Unità di Informazione Finanziaria per l'Italia (2025) Rapporto annuale 2024 [Annual report 2024]. Available at: https://uif.bancaditalia.it/pubblicazioni/rapporto-annuale/2025/Rapporto-UIF-anno-2024.pdf (in Italian).

Дата надходження статті: 11.10.2026
Дата прийняття статті до публікації: 12.11.2026
Дата публікації статті: 19.11.2026